

УДК 81'373.612.2

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2025.3.5>

І. В. ОЛЕКСАНДРУК

доктор філософії, молодший науковий співробітник,

Інститут мовознавства імені О. О. Потебні Національної академії наук України, м. Київ, Україна

Електронна пошта: ira_oleksandruk@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-2701-1714>

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЛЕКСИКИ В ОФІЦІЙНИХ МЕДІА ЗСУ¹

У статті розглянуто особливості функціонування військової лексики в офіційних військових медіа, які в умовах війни виконують низку важливих функцій – інформативну, пропагандистську, мотиваційну тощо, фіксують актуальний стан лексичного складу та відображають динаміку його розвитку.

Мета дослідження – аналіз особливостей функціонування військової лексики в офіційних військових медіа як важливого складника публічного дискурсу в умовах війни.

Об'єктом дослідження стала військова лексика в мові сучасних українських військових ЗМІ.

У результаті аналізу текстів офіційних військових медіа, розміщених на українських інформаційних платформах, виокремлено основні тематичні групи військової лексики, які відображають різні найменування: техніки та озброєння, звань та посад, військових дій та операцій, підрозділів, позивних, а також виділено елементи військового жаргону на позначення специфіки комунікації у сфері оборони та фрази-заклики, спрямовані на підтримку бойового духу. Зазначено, що найбільш чисельними виявилися групи на позначення військової техніки та озброєння, назв військових підрозділів, а також бойових дій та операцій. Значну частку становить термінологічна лексика, трапляються символічні та історичні найменування, уживані як у назвах техніки, так і в найменуваннях військових підрозділів, позивних. Меншою за обсягом виявилась група військового жаргону, що відображає специфіку комунікації в армії, а також фрази-заклики.

З'ясовано, що військова лексика охоплює як загальні найменування бойових дій, техніки, озброєння, так і номінації, пов'язані з історичними постатями та подіями, символічними назвами, а також лексеми, які поєднують елементи української традиції й сучасності, національної ідентичності, міфології. Такі номінації мають важливе значення, оскільки виконують не лише номінативну, а й патріотичну функції, посилюють бойовий дух, мотивують, показують зв'язок з історією, створюють відчуття єдності та нездоланності.

Наголошено, що в умовах збройного та інформаційного протистояння військова лексика потребує всебічних подальших досліджень.

Ключові слова: військова лексика, мовна система, офіційні медіа, терміни, комунікативна функція.

Поставлення проблеми. У сучасних умовах збройного протистояння та інформаційних воєн, що охоплюють усі сфери суспільства, мова набуває особливого значення. Важливу роль в умовах війни відіграє інформаційний простір, що виконує такі функції як: інформативна, пропагандистська, мотиваційна, психологічна та ін. У зв'язку з цим зростає роль офіційних засобів масової інформації, зокрема військових, функціонування яких стало значно ефективнішим із розвитком сучасних інформаційних технологій. Через офіційні сторінки у соціальних мережах, відео й текстові інтерв'ю, спеціалізовані ресурси тощо, представники військових підрозділів мають змогу звертатися

безпосередньо до громадян, оперативно доносити важливу інформацію, висвітлювати події на фронті та передавати звернення, спрямовані на підвищення морального духу населення.

Актуальність дослідження зумовлена інтересом до аналізу військової лексики та необхідністю вивчення мовних засобів, що функціонують в офіційному військовому дискурсі в умовах збройного та інформаційного протистояння. Аналіз функціонування військової лексики в офіційних засобах масової інформації дає змогу окреслити її лексико-семантичні особливості, визначити мовні засоби, уживані в публічному просторі, та виявити тенденції розвитку в умовах війни.

¹ Статтю підготовлено в межах наукового проєкту «Мова української армії: учора, сьогодні, завтра» (державний реєстраційний номер 0125U001288 від 20.02.2025).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українська військова лексика завжди була об'єктом різних досліджень, а з початку повномасштабного російського вторгнення простежуємо особливе зацікавлення мовою армії. За останні роки в українських мовознавчих студіях з'явилося багато наукових праць, присвячених вивченню та аналізу військової лексики. Особливості функціонування української мови у воєнний час стали предметом розгляду багатьох мовознавців, зокрема Б. М. Ажнюка [Ажнюк], О. О. Тараненка [Тараненко], Т. А. Космеди [Космеда] та ін. Дослідники аналізують також позивні військових [Белей], вивчають лексико-семантичні особливості відображення війни в засобах масової інформації [Лелека] та ін.

Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України презентував колективну монографію «Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика», у якій порушено актуальні мовні питання у контексті війни, а також схарактеризовано сучасну соціолінгвістичну ситуацію в Україні [Мова...].

Проте, незважаючи на вагомий дослідження військової лексики, низка проблем залишається недостатньо вивченою.

Мета статті – проаналізувати особливості функціонування військової лексики в офіційних військових медіа як важливого складника публічного дискурсу в умовах війни.

Об'єкт дослідження – військова лексика, представлена в сучасних офіційних військових медіа.

Виклад основного матеріалу. У мовознавчій літературі існують різні підходи щодо класифікації військової лексики. Наприклад, О. І. Литовченко визначає військові лексику як сукупність моногалузевих і полігалузевих спеціальних простих й аналітичних найменувань, які позначають поняття та реалії військової сфери й утворюють відповідну фахову підсистему [Литовченко : 26]. На думку дослідниці, військова лексика містить військову термінологію та номенклатуру, до якої входять науково-технічні терміни, пов'язані з військовими поняттями та субстандартні одиниці, що характеризують сферу неофіційного професійного спілкування військових і є стилістичними синонімами відповідних військових термінів [Литовченко : 41].

Ю. О. Лукіяничук пропонує класифікацію військових термінів за тематикою, відповідно до видів та родів Збройних Сил: 1) терміни Сухопутних військ (механізованих, танкових, аеромобільних, ракетних та інших військ); 2) терміни Військово-морських Сил (включають терміни надводних, підводних сил, морської піхоти, морської авіації тощо); 3) терміни Військово-повітряних Сил (винищувальної, розвідувальної, штурмової, бомбардувальної, військово-транспортної авіації тощо); 4) терміни Військ зв'язку; 5) терміни Інженерних військ [Лукіяничук : 66].

Джерельною базою дослідження стали тексти офіційні військові медіа, зокрема матеріали на інформаційних платформах «АрміяInform», офіційному сайті Міністерства оборони України, офіційних сторінках підрозділів ЗСУ, а також в інформаційних повідомленнях Генерального штабу Збройних Сил України та ін. Досліджуваний матеріал охоплює інформаційні повідомлення, пресрелізи, оперативні зведення, інтерв'ю, аналітичні статті тощо.

Лексика, представлена в офіційних військових медіа, насичена військовою термінологією, містить професіоналізми, жаргонізми, позивні та історію їх створення, а також символічні найменування, що є цінним матеріалом для вивчення лексико-семантичних особливостей військової лексики у сучасному мовознавстві. Аналіз матеріалу дає змогу виокремити такі найпоширеніші тематичні групи.

Найменування техніки та озброєння. У межах цієї групи, окрім загальних назв різних видів зброї (дрон-камікадзе, гвинтівка, кулемет, гармата, міномет, танк, броньовик та ін.), виокремлюємо номінації, пов'язані з історією та історичними постатями, а також ті, що поєднують у собі елементи національної ідентичності, міфології, символіки: броньований автомобіль «Бандеромобіль», «Козак»; корвет «Гетьман Іван Мазепа»; САУ «Богдана»; РСЗВ «Верба», «Вільха»; автоматизований вогневий комплекс «Шабля», ОТРК «Грім-2»; протикорабельна ракета «Нептун», «Довгий Нептун»; ракетний снаряд «Тайфун-1», ракета «Пекло», «Паляниця»; БПЛА «Посейдон», «Лелека-100», «Кобра», «Фурія», «Сокіл-300»; ПТРК «Скіф»; дрон «Пташка», «Очі неба», «Бандеродрон», «Баба Яга», НРК «Спайдер»

та ін. Напр.: «Україна застосовує проти росіян модернізовану РСЗВ “Верба”» (Україна застосовує..., 2025). «Від німецької “Фау” до української “Паляниці”: експерт розповів про роль надлегких крилатих ракет у сучасній війні» (Від німецької..., 2025). «Так просто не зіб’єш – дрон “Баба Яга” пережив пряме влучання FPV-дрона (Так просто..., 2024). «Самохідна артилерійська установка “Богдана” демонструє високу ефективність на фронті» («Богданка»..., 2025). «Український корвет “Гетьман Іван Мазепа” вийшов у море» (Український корвет..., 2024).

Крім того, у найменуваннях техніки простежуємо відродження лексем, відомих ще з Козацької доби. Наприклад, номінації *отаман* та *хорунжий* не функціонують сьогодні як військові звання, проте їх використано для назв бронемашин: «Новий український БТР “Отаман-3” має колісну формулу бхб, компактні розміри, посилену бронезащиту і спеціальну підвіску, з великим запасом по вантажопідйомності» (Новий український..., 2019). «БТР-60М “Хорунжий”: на що здатний нащадок відомої бронемашини з новим “серцем” та обладнаннями» (БТР-60М..., 2024).

На прикладі зазначених лексем простежуємо явище трансономізації – «перехід оніма з одного розряду в інший» [Бучко : 182] – назви звання, посади у назву техніки. Такі номінації стали символічними, оскільки застосування історичних лексем, особливо з часів козацтва, сприяє підвищенню бойового духу та створює відчуття сили й нездоланності.

Найменування звань і посад. У цій групі лексики функціонують номінації, які виникли у різні часи: сучасні (бригадний генерал, коммодор, штаб-сержант, мастер-сержант, командувач Сил БПЛА, командувач ООС та ін.) та історично усталені, давні (генерал, старшина, стрілець, полковник та ін.). Напр.: «Глава держави присвоїв трьом військовим звання бригадного генерала» (Глава держави..., 2023). «Новий командувач сил безпілотних систем розповів про першочергові кроки» (Новий командувач..., 2025). «Президент присвоїв звання генерала Головнокомандувачу ЗСУ Олександру Сирському» (Президент..., 2024).

Як зазначає Л. В. Туровська, це лінгвальне явище пояснюється тим, що від появи війська

до новітніх часів не змінилося основне його завдання, досить повільно змінювалася посадова та рангова системи [Туровська : 40].

Найменування військових дій та операцій. Зазначена група лексики представлена загальними назвами, такими як: наступ, контр-наступ, спецоперація, штурм, оборона, бойове зіткнення та ін. З-поміж них трапляються неологізми, наприклад, дроновий удар, FPV-рейд та символічні назви – операція «Павутина», операція «Азовсталь». Напр.: «Операція “Павутина”: хронологія подій однієї з наймасштабніших атак в тилу ворога» (Операція..., 2025).

Найменування військових підрозділів окрім загальних номінації несуть інформацію про функціональне призначення: механізована бригада, танковий полк, мотопіхотна бригада, бригада морської піхоти та ін., трапляються назви на честь історичних осіб; такі, що мають символічне, історичне значення; пов’язані з територією діяльності військового підрозділу; найменування з числових компонентів та ін. Розглянемо їх детальніше.

1. *Номінації на честь історичних видатних осіб:* 54-та окрема механізована бригада імені гетьмана Івана Мазепи, 58-ма мотопіхотна бригада імені гетьмана Івана Виговського, 35-та окрема бригада морської піхоти імені контр-адмірала Михайла Остроградського, 92 ОМВр імені Івана Сірка, 68 окремих єгерський батальйон імені Олекси Довбуша, 30 ОМБр імені князя Костянтина Острозького, бригада імені Великого князя Вітовта, 1-ша окрема бригада територіальної оборони імені Івана Богуна, 110-та окрема механізована бригада імені генерал-хорунжого Марка Безручка, 31-ша окрема механізована бригада імені генерал-хорунжого Леоніда Ступницького та ін. Напр.: «40 окрема артилерійська бригада імені Великого князя Вітовта» (Генеральний штаб ЗСУ, 2025). «Сьогодні варто відзначити воїнів 1-ої окремої бригади територіальної оборони імені Івана Богуна та 34-ої окремої бригади берегової оборони, які ефективно нищать ворога, завдаючи йому вагомих втрат у живій силі та техніці» (Генеральний штаб ЗСУ, 2025).

2. *Топонімічні найменування* пов’язані з місцями бойових дій, вказують на місце формування підрозділу, місце відповідальності, або ж несуть символічне значення. Часто складаються

з кількох компонентів: топонімічного, функціонального, числового, організаційно-структурного, які виконують ідентифікаційну та символічну функції: 1-ша окрема Сіверська бригада; 60-та окрема піхотна Інгuleцька бригада, 17-та Полтавська бригада Національної гвардії України, 80-а окрема десантно-штурмова бригада «Галицька», 81-ша окрема аеромобільна бригада «Слобожанська», 95-та окрема десантно-штурмова бригада «Поліська» та ін. Напр.: *«Сьогодні варто відзначити воїнів 39-ї окремої бригади берегової оборони та 17-ї Полтавської бригади Національної гвардії України, які ефективно нищать ворога, завдаючи йому вагомих втрат у живій силі та техніці»* (Генеральний штаб ЗСУ, 2025).

Така традиція найменування військових формувань має давню історію, зокрема у період національно-визвольної боротьби 1917–1921 років в Українській Галицькій армії широко застосовували топонімічні, числові та символічні компоненти у назвах військових підрозділів. Як зазначає Д. Микитюк у споминах військових: *«Бригади носили чергові числа, а побіч них ще і назву, яка вказувала на ту частину краю, з якої дана бригада діставала доповнення, або місцевість, в якій вона почала формуватися, наприклад, “2-га Коломийська бригада”, “3-тя Бережанська бригада” і т. д.»* (Микитюк : 78).

3. Символічні та історичні найменування: 10-та окрема гірсько-штурмова бригада «Едельвейс», 72 ОМВр імені Чорних Запорожців, «Птахи Мадяра», «Фенікс», «Ахіллес», «Степові хижакі», «Рарог», «Буревій» та ін. Напр.: *«Завдяки ефективній роботі операторів безпілотних систем з підрозділу “Фенікс” бригади “Помста” російські загарбники продовжують зазнавати серйозних втрат»* (Знищено танк..., 2025). *«Бійці підрозділу “Птахи Мадяра” виконують широкий спектр завдань»* (Про діяльність..., 2025).

Символічні та історичні найменування мають важливе значення, оскільки виконують не лише номінативну, а й патріотичну функції, посилюють бойовий дух, мотивують, показують зв'язок з історією.

Найменування позивних. У досліджуваному матеріалі широко представлено позивні українських захисників та захисниць, з-поміж яких простежуємо номінації, пов'язані

з історичними постатями, символічними образами, міфічними істотами, позивні, утворені від назв тварин і рослин, від лексем на позначення характеру, професії, освіти, хобі та ін.: «Козак», «Бандера», «Мазепа», «Орлик», «Залізник», «Барвінок», «Мальва», «Білка», «Сокіл», «Вовк», «Лисиця», «Панда», «Рись», «Пантера», «Пташка», «Відьма», «Мавка», «Мара», «Руна», «Сонце», «Казка», «Сіріус», «Сантехнік», «Яся», «Атлет», «Кудрява» та ін. Напр.: *«Командирка підрозділу – Дарія на позивний “ДШК” (Сили безпілотних..., 2025). «А це “Атлет”. Свого часу хлопець захоплювався спортом та навіть був “бронзовим” призером у спринтерському бігу у своїй області»* (Звідки в українських..., 2023).

Окрему групу лексики в офіційних військових ЗМІ становить **військовий жаргон**, який охоплює слова та вирази, пов'язані з військовою службою, озброєнням та технікою, бойовими діями, командами та сигналами, ставленням до ворога, емоціями та різними ситуаціями на фронті: мавік – розвідувальний дрон, позішка – скорочено від «позиція», 4.5.0 – все спокійно; бронік – бронезилет; аутели – артилерія; дискотека – бойові дії та ін. Крім того, у досліджуваному матеріалі представлено окремі статті на позначення військового жаргону та сленгу, зокрема на сайті АрміїInform розміщено мінісловник військового сленгу. Напр.: *«“Дашика” – 12,7-мм стінковий кулемет Дегтярьова-Шпагіна (ДШК); “Беха, Бумер” – бойова машина піхоти (БМП); “Глаза, ночнік” – прилад нічного бачення; “Молоко” – простір навколо мішені; “Єноти” – десантники (вони такі ж смугасті); “Контрабас” – солдат контрактної служби; “Губа” – (гауптвахта) місце відбування покарання»* (Мінісловник..., 2019).

Важливе значення в офіційних військових медіа відіграють **фрази-заклики**, напр.: *«Разом переможемо! Слава Україні! Бий окупанта! «Биймо ворога та наближаймо нашу Перемогу!», «Підтримуйте Сили оборони!», «Боротьба триває!», «Слава українським захисникам та захисницям!», «Невпинно працюємо на перемогу!», «Підтримуйте Збройні Сили України! «Підтримуйте українську армію!», «Тримаймо стрій», «Все буде Україна»* (Генеральний штаб ЗСУ, 2025). Такі фрази мають символічне значення, виконують

емоційно-психологічну та патріотичну функцію, підтримують бойовий дух, закликають до дій, згуртовують, формують позитивні настанови, а також відчуття єдності, стійкості та спільної мети.

Висновки. Офіційні військові медіа відіграють важливе значення у сучасних умовах, оскільки не лише інформують про важливі події на фронті, а й підтримують бойовий дух, впливають на формування громадської думки.

Лексика військових ЗМІ містить як термінологію, так і військовий жаргон, позивні, фрази-заклики, спрямовані на збереження бойового духу. Окрім загальних найменувань бойових дій, техніки, зброї, підрозділів, тощо, функціонують номінації, пов'язані з історією та історичними постатями, лексеми, які поєднують

у собі українську традицію та сучасність, елементи національної ідентичності, міфології, мають символічне значення.

Аналіз матеріалів офіційних військових медіа засвідчив, що найбільшу частку становить термінологічна військова лексика, яка охоплює найменування озброєння, техніки, бойових дій. Значний пласт складає символічна та історично маркована лексика, яка охоплює назви, пов'язані з історичними постатями, топонімами, символами. Менш чисельною виявилась група військового жаргону, що передає специфіку комунікації в армії, а також фрази-заклики.

Перспективними є подальші дослідження динаміки оновлення військової лексики, її вплив на формування медійного дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажнюк Б. Семіотичне конструювання публічного простору: війна і мова. Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. 2024. С. 88–122.
2. Белей Л. Л. Позивні учасників АТО й ООС – творення та функціонування. *Мовознавство*. 2020. № 3. С. 49–62.
3. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Словник української ономастичної термінології. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
4. Космеда Т. Тенденції в перейменуванні товарних знаків у період російсько-української війни: мовний «смак» епохи і її «несмак». Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго. 2024. С. 476–508.
5. Лелека Т. Лексико-семантичні особливості відображення війни в Україні засобами масової інформації (на матеріалі новин BBC та CNN). *Наукові записки. Серія : Філологічні науки*. 2023. Вип. 205. С. 111–117.
6. Литовченко І. Динамічні процеси у військовій лексиці української мови (назви зброї, амуніції, споруд) : монографія ; за ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2016. 206 с.
7. Лукіяничук Ю. О. Способи класифікації військових термінів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2017. Вип. 66. С. 65–67.
8. Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика : монографія / відп. ред. Б.М. Ажнюк. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. 2024. 616 с.
9. Тараненко О. Російсько-українська війна і українська мова. Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго. 2024. С. 12–87.

ДЖЕРЕЛА

1. «Богданка» – найпотужніша «дівчина» ЗСУ: коли українська артилерія має 42 кілометри гніву. *АрміяInform*. (2025). URL: <https://surl.li/yuzbhw> (дата звернення 18.07.2025).
2. БТР-60М «Хорунжий»: на що здатний нащадок відомої бронемашини з новим «серцем» та обладунками. *АрміяInform*. (2019). URL: <https://surl.li/cwxwwv> (дата звернення 18.07.2025).
3. Від німецької «Фау» до української «Паляниці»: експерт розповів про роль надлегких крилатих ракет у сучасній війні. *АрміяInform*. (2025). URL: <https://surl.li/dyuing> (дата звернення 18.07.2025).
4. Генеральний штаб ЗСУ/ General Staff of the Armed Forces of Ukraine (2025). URL: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua> (дата звернення 18.07.2025).
5. Глава держави присвоїв трьом військовим звання бригадного генерала. *АрміяInform*. (2023). URL: <https://surl.li/ccwtclm> (дата звернення 18.07.2025).
6. Звідки в українських захисників з'являються псевдо або позивні. *АрміяInform*. (2025). URL: <https://surl.li/xshpce> (дата звернення 18.07.2025).
7. Знищено танк, гаубицю та транспорт – «Фенікс» показав результати свого полювання на окупантів. *АрміяInform*. (2025). URL: <https://surl.li/wirdcs> (дата звернення 18.07.2025).
8. Мінісловник військового сленгу: «муха», «покемон», «улітка». *АрміяInform*. (2019). URL: <https://surl.li/wngurm> (дата звернення 18.07.2025).

9. Микитюк Д. Українська Галицька Армія: матеріали до історії. Вінніпег : Видав хорунжий УСС Д. Микитюк. 1976. Т. 5 : Над Сяном = By the River San : матеріали до історії Укр. Галиц. Армії : у 50-річчя її участі у Визвол. Змаганнях. 192 с.
10. Новий командувач Сил безпілотних систем розповів про першочергові кроки. *АрміяInform.* (2025). URL: <https://surli.cc/ndfgya> (дата звернення 18.07.2025).
11. Новий український БТР «Отаман-3» для морпіхів уперше представили на виставці «Зброя і безпека – 2019». *АрміяInform.* (2019). URL: <https://surli.lu/ckjdgs> (дата звернення 18.07.2025).
12. Операція «Павутина»: хронологія подій однієї з наймасштабніших атак в тилу ворога. *АрміяInform.* (2025). URL: <https://surli.li/hahils> (дата звернення 18.07.2025).
13. Президент присвоїв звання генерала Головнокомандувачу ЗСУ Олександру Сирському. *АрміяInform.* (2024). URL: <https://surli.cc/jxiytl> (дата звернення 18.07.2025).
14. Про діяльність Птахів Мадяра. *Птахи Мадяра.* (2025). URL: <https://magyarbirds.army/page/about> (дата звернення 18.07.2025).
15. Сили безпілотних систем проводять набір у жіночий підрозділ «Гарпії». *АрміяInform.* (2025). URL: <https://surli.lt/wfygma> (дата звернення 18.07.2025).
16. Так просто не зіб'єш – дрон «Баба Яга» пережив пряме влучання FPV-дрона. *АрміяInform.* (2024). URL: <https://surli.lu/evpgtk> (дата звернення 18.07.2025).
17. Україна застосовує проти росіян модернізовану РСЗВ «Верб». (2025). URL: <https://surli.li/ndvcfx> (дата звернення 19.07.2025).
18. Український корвет «Гетьман Іван Мазепа» вийшов у море». *АрміяInform.* (2024). URL: <https://surli.li/qdsmri> (дата звернення 18.07.2025).

REFERENCES

1. Azhnyuk B. (2024) Semiotychne konstruyuvannya publicnoho prostotu: viyna i mova. [Semiotic Construction of Public Space: War and Language]. *Mova i viyna: dynamika movnoyi systemy i movna polityka* [Language and War: Dynamics of the Language System and Language Policy]. Kyiv : Dmytro Burago Publishing House. Pp. 88–122. [in Ukrainian].
2. Belei L. L. (2020) Pozyvni uchasnykiv ATO y OOS – tvorennia ta funktsionuvannya [Call signs of ATO and OOS participants – creation and functioning]. *Movoznavstvo*. № 3. Pp. 49–62. [in Ukrainian].
3. Buchko D. H., Tkachova N. V. (2012) Slovyk ukrainskoi onomastychnoi terminolohii [Dictionary of Ukrainian onomastic terminology]. Kharkiv : Ranok-NT, 256 p. [in Ukrainian].
4. Kosmeda T. (2024) Tendentsiyi v pereymenuvanni tovarnykh znakiv u period rosiysko-ukrayinskoyi viyny: movnyi smak epokhy i yiyni nesmak [Trends in the Renaming of Trademarks during the Russo-Ukrainian War: The Linguistic «Taste» of the Era and its «Tastelessness»]. *Mova i viyna: dynamika movnoyi systemy i movna polityka* [Language and War: Dynamics of the Language System and Language Policy]. Kyiv : Dmytro Burago Publishing House. Pp. 476–508. [in Ukrainian].
5. Leleka T. (2023) Leksyko-semantychni osoblyvosti vidobrazhennia viiny v Ukraini zasobamy masovoi informatsii (na materialy novyn BBC ta CNN) [Lexical and semantic features of the media coverage of the war in Ukraine (based on BBC and CNN news reports)]. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky*, Vyp. 205. Pp. 111–117. [in Ukrainian].
6. Lytovchenko I. (2016) Dynamichni protsesy u viiskovii leksytsi ukrainskoi movy (nazvy zbroi, amunitsii, sporud) [Dynamic processes in the military vocabulary of the Ukrainian language (names of weapons, ammunition, structures)]: monohrafiia; za red. Zh. V. Koloiz. Kryvyi Rih : Vyd. R. A. Kozlov, 206 p. [in Ukrainian].
7. Lukiiianchuk Yu. O. (2017) Sposoby klasyfikatsii viiskovykh terminiv [Methods of classifying military terms]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriya «Filolohichna»*. Vyp. 66. Pp. 65–67. [in Ukrainian].
8. *Mova i viyna: dynamika movnoyi systemy i movna polityka* [Language and War: Dynamics of the Language System and Language Policy]. Monohrafiia. Vidp. red. B.M. Azhniuk. Kyiv : Dmytro Burago Publishing House. Pp. 476–508. [in Ukrainian].
9. Taranenko O. (2024) Rosiysko-ukrayinska viyna i ukrayinska mova. [The Russian-Ukrainian War and the Ukrainian Language]. *Mova i viyna: dynamika movnoyi systemy i movna polityka* [Language and War: Dynamics of the Language System and Language Policy]. Kyiv : Dmytro Burago Publishing House. Pp. 12–87. [in Ukrainian].

SOURCES

1. «Bohdanka» – naipotuzhnisha «divchyna» ZSU: koly ukrainska artylerii maie 42 kilometry hnivu [“Bogdanka” – the most powerful “girl” in the Armed Forces of Ukraine: when Ukrainian artillery has 42 kilometers of wrath]. *ArmiaInform.* (2025). URL: <https://surli.li/yuzbhw> (data zvernennia 18.07.2025).
2. BTR-60M «Khorunzhyi»: na shcho zdatnyi nashchadok vidomoi brone mashyny z novym «sertsem» ta obladdunkamy [BTR-60M “Khorunzhyi”: what the descendant of the famous armored vehicle with a new “heart” and armor is capable of]. *ArmiaInform.* (2019). URL: <https://surli.li/cwxwv> (data zvernennia 18.07.2025).

3. Vid nimetskoi «Fau» do ukraïnskoi «Palyanytsi»: ekspert rozpoviv pro rol nadlehkykh krylatykh raket u suchas-nii viini [From Germany's "Fau" to Ukraine's "Palyanytsia": an expert discusses the role of ultra-light winged missiles in modern warfare]. *ArmiiaInform.* (2025). URL: <https://surl.li/dyuing> (data zvernennia 18.07.2025).
 4. Heneralnyi shtab ZSU/General Staff of the Armed Forces of Ukraine (2025). URL: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua> (data zvernennia 18.07.2025).
 5. Hlava derzhavy prysvoiv trom viiskovym zvaniam bryhadnoho henerala [The head of state awarded three military officers the rank of brigadier general]. *ArmiiaInform.* (2023). URL: <https://surl.cc/wtclrn> (data zvernennia 18.07.2025).
 6. Zvidky v ukraïnskykh zakhysnykiv zivliaiutsia psevd obo pozyvni [Where do Ukrainian defenders get their nicknames or call signs?]. *ArmiiaInform.* (2025). URL: <https://surl.li/xshpce> (data zvernennia 18.07.2025).
 7. Znyshcheno tank, haubysiu ta transport – «Feniks» pokazav rezultaty svoho poliuvannia na okupantiv [A tank, howitzer, and transport vehicle destroyed – "Phoenix" shows results of its hunt for occupiers]. *ArmiiaInform.* (2025). URL: <https://surl.lt/wirdcs> (data zvernennia 18.07.2025).
 8. Minislovnyk viiskovoho slenhu: «mukha», «pokemon», «ulitka» [Mini dictionary of military slang: "fly," "Pokémon," "snail"]. *ArmiiaInform.* (2019). URL: <https://surl.li/wngurm> (data zvernennia 18.07.2025).
 9. Mykytiuk D. (1976) *Ukrainska Halytska Armiia: materialy do istorii*. Vinnipeg : Vydav khorunzhyi USS D. Mykytiuk [Ukrainian Galician Army: materials for history]T. 5 : Nad Sianom = By the River San : materialy do istorii Ukr. Halyts. Armii : u 50-richchia yii uchasty u Vyzvol. Zmahanniakh. 192 p.
 10. Novyi komanduvach Syl bezpilotnykh system rozpoviv pro pershocherhovi kroky [The new commander of the Unmanned Systems Forces outlined the first steps to be taken]. *ArmiiaInform.* (2025). URL: <https://surl.cc/ndfgya> (data zvernennia 18.07.2025).
 11. Novyi ukraïnskyi BTR «Otaman-3» dlia morypikhiv upershe predstavly na vystavtsi «Zbroia i bezpeka – 2019» [The new Ukrainian Otaman-3 armored personnel carrier for marines was unveiled at the Arms and Security 2019 exhibition]. *ArmiiaInform.* (2019). URL: <https://surl.lu/ckjds> (data zvernennia 18.07.2025).
 12. Operatsiia «Pavutyna»: khronolohiia podii odniiei z naimasshtabnishykh atak v tylu voroha [Operation "Spider Web": chronology of events of one of the largest attacks behind enemy lines]. *ArmiiaInform.* (2025). URL: <https://surl.li/hahils> (data zvernennia 18.07.2025).
 13. Prezydent prysvoiv zvaniam henerala Holovnokomanduvachu ZSU Oleksandru Syrskomu [The President awarded the rank of general to Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine Oleksandr Syrskyi]. *ArmiiaInform.* (2024). URL: <https://surl.cc/jxiytl> (data zvernennia 18.07.2025).
 14. Pro diialnist Ptakhiv Madiara [About the activities of Madyar's Birds]. *Ptakhiv Madiara.* (2025). URL: <https://magyarbirds.army/page/about> (data zvernennia 18.07.2025).
 15. Syly bezpilotnykh system provodiat nabir u zhinochy pidrozdil «Harpii» [Unmanned systems forces are recruiting for the female unit "Harpies"]. *ArmiiaInform.* (2025). URL: <https://surl.lt/wfygma> (data zvernennia 18.07.2025).
 16. Tak prosto ne zibiesh – dron «Baba Yaha» perezhyv priame vluchannia FPV-drona [It's not that easy to knock it down – the Baba Yaga drone survived a direct hit from an FPV drone]. *ArmiiaInform.* (2024). URL: <https://surl.lu/evpgtk> (data zvernennia 18.07.2025).
 17. Ukraina zastosovuie proty rosiian modernizovanu RSZV «Verba» [Ukraine is using the upgraded Verba multiple launch rocket system against the Russians]. (2025). URL: <https://surl.li/ndvcfx> (data zvernennia 19.07.2025).
 18. Ukraïnskyi korvet «Hetman Ivan Mazepa» vyishov u more [Ukrainian corvette "Hetman Ivan Mazepa" set sail]. *ArmiiaInform.* (2024). URL: <https://surl.li/qdsmri> (data zvernennia 18.07.2025).
-

I. V. OLEKSANDRUK

PhD, Junior Researcher,

O. O. Potebnia Institute of Linguistics of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

E-mail: ira_oleksandruk@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-2701-1714>

FEATURES OF THE USE OF MILITARY LEXICON IN THE OFFICIAL MEDIA OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

The article examines the peculiarities of military vocabulary in official military media, which perform a number of important functions in wartime, including informational, propaganda, and motivational functions, record the current state of the lexical composition, and reflect the dynamics of its development.

The purpose of the study is to analyze the peculiarities of military vocabulary in official military media as an important component of public discourse in wartime.

The object of the study was military vocabulary in the language of contemporary Ukrainian military media.

As a result of analyzing official military media texts posted on Ukrainian information platforms, the main thematic groups of military vocabulary were identified, reflecting various names: equipment and weapons, ranks and positions, military actions and operations, units, call signs, as well as elements of military jargon used to denote the specifics of communication in the field of defense and phrases aimed at boosting morale. It is noted that the most numerous groups were those denoting military equipment and weapons, names of military units, as well as combat actions and operations. A significant portion consists of terminological vocabulary, including symbolic and historical names used in the names of equipment, military units, and call signs. The group of military jargon, reflecting the specifics of communication in the army, as well as phrases-appeals, turned out to be smaller in volume.

It has been established that military vocabulary covers both general terms for combat operations, equipment, and weapons, as well as names associated with historical figures and events, symbolic names, and lexemes that combine elements of Ukrainian tradition and modernity, national identity, and mythology. Such nominations are important because they perform not only a nominative function, but also a patriotic one, strengthening morale, motivating, showing a connection with history, and creating a sense of unity and invincibility.

It is emphasized that in conditions of armed and information confrontation, military vocabulary requires comprehensive further research.

Key words: military vocabulary, language system, official media, terms, communicative function.

Дата першого надходження рукопису до видання: 23.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 16.09.2025

Дата публікації: 30.10.2025